

а нему даватъ сжшо чеври, риза и долни гащи. Въ по-старитѣ годежи до тоя моментъ момата не се вестявала нито предъ годеника, нито предъ годежаритѣ. Тя ги е виждала официално въ близъкъ следъ това день, когато годеникътъ наедно съ сжщитѣ годежари отива у тѣхъ по сжщия тържественъ начинъ, за да имъ целува ржка. Стѣснявайки се, съ срамежливи стѣпки и наведена глава, тя целува ржка на годеника си и на старитѣ му роднини, които ѝ даватъ по малки подаръци (обикновено рубета). Въ сравнително по-ново време годежитѣ сж ставали при участието на свещеникъ, а момата е излизала предъ годеника още първия день на годежа. Нѣкога, разправятъ, че не виждала годеника си въ лицето даже и следъ второто му идване, а отъ любопитство, на тръгване да си отива у дома, сж се мжчели да видятъ поне гърба му презъ нѣкой „харалъкъ“ на вратата. . .

Промежукътъ между годежа и сватбата е билъ довольно дълъгъ: най-често година, две и т. н. И отъ дветѣ страни се вършатъ трѣскави приготовления, най-вече отъ страна на годеницата, която, колкото и да е приготвила своя *чеизъ* още преди годежа, трѣбвало да го допълва съобразно състоянието на бждния си съпругъ, а при това, да готви дарове, съобразно числото и възрастъта на неговитѣ родители, братя, сестри, роднини и т. н.

Въ по-старо време, годеницата до момента на сватбата, нигде не е могла да ходи, освенъ на черква и то само за *печелстване* (комкване). Презъ велики пости и други нѣкои празници, а особно ако годеника е търговецъ и ходи по панаири, ще и праща халва и т. н. подаръци.

Пазѣло се е сжщо и годеникътъ да не ходи у дома на годеницата; той по никой начинъ не трѣбвало да преспива у дома ѝ, иначе щѣло да ѝ излѣзе „име“.

Деньтъ за сватбата се опредѣлѣлъ отъ годеника, въ съгласие на дветѣ страна. Истинскитѣ приготовления и тържества по случай сватбата почвали отъ срѣда и траяли до другата срѣда — цѣла седмица. За раздаване на дароветѣ дветѣ страни се уговарятъ още преди първата срѣда („одумахме го, какво ще дадемъ и какво ще вземемъ“). Годеника приготвѣлъ платъ-сукно за кюркъ на *бабалъка* си (бащата на бждната му съпруга), а копринена рокля за *аналъка* си (майката); на малки годеницени братя и сестри давалъ обуша, а на по-голѣми и оженени платъ за дрехи (не ошити). Момъка дарявалъ въ петъкъ срещу сватбата, а момата, вече като булка, — въ понеделникъ. Момковия даръ, за булката е билъ: копринена рокля, джубе, тасъ, пишемалъ, обеци, фесъ, чорапи, ржченици, огледало, гребенъ, ножици и други по-дребни принадлежности. Булчинитѣ дарове за *момковитѣ* сж били: *ризѣ* на свекъра, свекървата и деверитѣ, а ржченици